

“DE OMGEVINGSWET IS
ZO BELANGRIJK DAT WIJ 'M
NIET ALLEEN BEGRIJPelijk,
MAAR ZELFS LEUK
WILLEN MAKEN”

OMGEVINGSWET

KWARTET

Jola van Dijk
Permiso
Expertisecentrum vergunningen

1

Ten minste houdbaar tot: 5 jaar na inwerkingtreding Omgevingswet

Dit kwartet is gemaakt vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet en is vooral bedoeld voor iedereen die het oude systeem gewend is en moet wennen aan het nieuwe systeem.

We hebben ons best gedaan om het kwartet en deze bijsluiter zo samen te stellen dat het niet meteen na de eerste de beste wijziging van de Omgevingswet achterhaald is.

Samen op ontdekkingstocht

Iedereen die iets doet dat effect kan hebben op de fysieke leefomgeving, krijgt met de Omgevingswet te maken. Iedereen dus.

Ongeacht of je een schutting bouwt, of een fabriek. Ongeacht of je bouwkundig tekenaar bent, beleidsmedewerker sociaal domein of rioolbeheerder.

Soms verandert de Omgevingswet alleen de vindplaats van regels, maar vaak veel meer. We krijgen in ieder geval allemaal te maken met de nieuwe software en werkwijze. We zullen daarom samen op ontdekkingstocht moeten.

2

Het is niet genoeg om te weten wat de Omgevingswet voor jou verandert. Je zult ook samen tot nieuwe werkafspraken moeten komen.

Willen jullie bijvoorbeeld zo snel mogelijk optimaal gebruik maken van alle nieuwe mogelijkheden? Of het juist bij hetzelfde houden en misschien ooit wat nieuwigheden aftasten?

Dit kwartet helpt je niet alleen de Omgevingswet te begrijpen, maar ook het gesprek erover aan te gaan.

Spiekbrieftjes

Dit kwartet bevat een dwarsdoorsnede van alles wat de Omgevingswet verandert. De kaarten geven daardoor overzicht, maar wat ons betreft nog veel belangrijker zijn de spiekbrieftjes met uitleg van die begrippen.

Zo vormgegeven dat je ze makkelijk overal mee naartoe kunt nemen én op je bureau kunt zetten.

3

We hebben een selectie moeten maken uit alles wat de Omgevingswet te bieden heeft. De spiekbrieftjes zijn daardoor alles behalve compleet voor jouw werk.

Dat kan ook niet anders, want elk werk is anders en vereist daardoor een net andere selectie van termen. Daarom nodigen we je bij deze uit om even de tijd te nemen voor het maken van jouw eigen persoonlijke spiekbrieftje.

Die tijdsinvestering zal zich dubbel en dwars terugbetalen. Er verandert namelijk zoveel door de Omgevingswet, dat het praktisch onmogelijk is meteen alle veranderingen in de vingers te hebben.

Kwartetten

Uiteraard is dit kwartetspel te gebruiken om ouderwets te kwartetten. Daarvoor staan de spelregels achterop het doosje.

Alleen kun je er nog zoveel meer mee. Daarom hopen we dat dit spel niet meteen in de spellendoos verdwijnt, maar dat je het eerst een paar keer zakelijk gebruikt. Nog beter: op je werk laat liggen, zodat je altijd een spiekbriefje én gespreksonderwerp achter de hand hebt.

4

Werkmethode solo

Voor dit kwartet heb je geen gezelschap nodig. Je kunt ook prima in je eentje checken of je de Omgevingswet al in de vingers hebt.

Trek een willekeurige kaart uit de stapel kaarten. Kun je zonder het bijbehorende spiekbriefje te gebruiken alle termen op die kaart uitleggen?

Weet je wat de Omgevingswet ten aanzien van de termen op de kaart verandert voor jouw werk? En welke termen uit die categorie niet het kwartet gehaald hebben, maar wel relevant zijn voor jou?

Werkmethode groep

Trek een willekeurige kaart uit de stapel en geef aan of de Omgevingswet-term op die kaart volgens jou relevant is voor jullie samenwerking. Vraag of iedereen daar hetzelfde over denkt.

Als jullie tot de conclusie komen dat deze term echt niet relevant is voor jullie, trek een nieuwe kaart uit de stapel. Als de term wel relevant voor jullie is, geef een definitie van de term. Vraag vervolgens of iedereen het eens is met die definitie.

5

Geef vervolgens aan wat de Omgevingswet volgens jou ten aanzien van deze term wel en niet verandert voor jullie.

Zijn jullie het daar allemaal al helemaal over eens? Hebben jullie nog potentiële blinde vlekken? Zijn alle veranderingen geborgd in jullie werkafspraken?

Loop dezelfde vragen langs voor de andere drie termen op de kaart. En voor de termen uit dezelfde categorie die niet het kwartet gehaald hebben. Trek dan een nieuwe kaart uit de stapel.

Kwartet-vragen

- Wat betekent deze term?
- Is deze term relevant voor mijn/ons werk?
- Wat verandert de Omgevingswet op dit punt voor mijn/ons werk?

6

- Heb ik/hebben we potentiële blinde vlekken op dit punt?
- Zijn alle veranderingen geborgd in werkafspraken?
- Is mijn spiekbriefje volledig ten aanzien van deze term?
- Geldt dit ook voor de termen uit deze categorie die het kwartet niet gehaald hebben?

Meer informatie

Ben je een kaart of spiekbriefje kwijt? Mail info@permiso.nl en ontvang gratis een nieuwe.

Op onze website www.permiso.nl/omgevingswet kun je terecht voor alle informatie uit dit kwartet, plus nog veel meer. Zoals een Omgevingswet-woordenboek waar regelmatig nieuwe termen aan toe worden gevoegd. Cynisch humoristische berichten over de Omgevingswet en andere actuele vergunningenonderwerpen. En uiteraard onze boeken en cursussen.

7

Wij hebben ons gebaseerd op deze informatiebronnen, die we jou ook van harte aanraden als je ze nog niet kent:

- Op www.iplo.nl is alle regelgeving te vinden zoals die geldt na inwerkingtreding van de Omgevingswet, plus uitleg over hoe te werken met die nieuwe regels en instrumenten.
- Via www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl word je ondersteund met de implementatie van de wet in de praktijk met onder meer coaches, bijeenkomsten, cursussen en voorbeelden.

Over 3AMI

Dit kwartet is in opdracht van Permiso ontworpen door Jessica en Sjoerd van 3AMI.

8

Over Permiso

Permiso is het expertisecentrum vergunningen.
Voor aannemers, opdrachtgevers en bevoegde gezagen.

Jaarlijks 300 á 400 miljoen euro aan faalkosten in de bouw door vergunningproblemen?

Samen gaan we die tot een minimum beperken!
Wij maken de kennis en ervaring die nodig is om vergunningproblemen te voorkomen beschikbaar en begrijpelijk voor iedereen. En als het even kan, nog leuk ook.

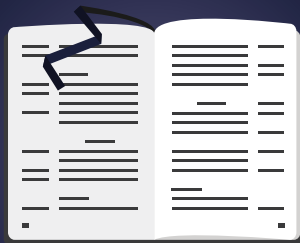
Regulering

✓ **Zorgplicht**

Algemene regel

Meldplicht

Vergunningsplicht

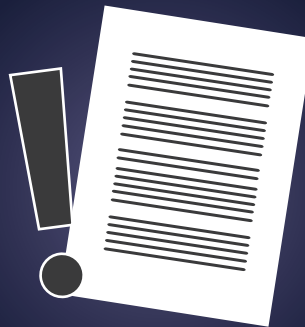
Regulering

Zorgplicht

✓ **Algemene regel**

Meldplicht

Vergunningsplicht

Regulering

Zorgplicht

Algemene regel

✓ **Meldplicht**

Vergunningsplicht

Regulering

Zorgplicht

Algemene regel

Meldplicht

✓ **Vergunningsplicht**

✓ Regulering

De Omgevingswet streeft naar deregulering, want minder regels en vergunningsplichten zorgen voor:

- Meer flexibiliteit om gewenste ontwikkelingen mogelijk te maken;
- Minder kosten en vertraging voor burgers en bedrijven;
- Een efficiëntere inzet van de beschikbare tijd van ambtenaren.

De Omgevingswet nodigt overheden daarom uit om zichzelf constant deze vragen te stellen tijdens het reguleren van activiteiten in de fysieke leefomgeving.

1. Moet vooraf getoetst worden, of is vooraf op de hoogte zijn voldoende?
Oftewel: moet een **vergunningsplicht**, of kan een **meldplicht**?
2. Moeten we vooraf op de hoogte zijn, of is zo nodig achteraf ingrijpen voldoende?
Oftewel: moet een meldplicht, of kan een **algemene regel**?
3. Moeten we in detail weten wat wel en niet mag, of is voldoende duidelijk wat niet door de beugel kan?
Oftewel: moet een algemene regel, of kan een **zorgplicht**?

Bouwen & gebruiken

✓ Technische bouwactiviteit

Omgevingsplanactiviteit

Activiteit brandveilig gebruik bouwwerk

Rijksmonumentenactiviteit

Bouwen & gebruiken

Technische bouwactiviteit

✓ Omgevingsplanactiviteit

Activiteit brandveilig gebruik bouwwerk

Rijksmonumentenactiviteit

Bouwen & gebruiken

Technische bouwactiviteit

Omgevingsplanactiviteit

✓ Activiteit brandveilig gebruik bouwwerk

Rijksmonumentenactiviteit

Bouwen & gebruiken

Technische bouwactiviteit

Omgevingsplanactiviteit

Activiteit brandveilig gebruik bouwwerk

✓ Rijksmonumentenactiviteit

Bouwen & gebruiken

De toetsing van de **technische bouwactiviteit** aan het Bbl is los geknipt van de toetsing van bouwactiviteiten aan ruimtelijke ordening, welstand en bodem via het omgevingsplan. Afhankelijk van de gevolgklasse is het (wijzigen van) een bouwwerk een meldingsplichtige of vergunningsplichtige technische bouwactiviteit.

Een verbouwing van een **rijksmonument** is tevens een rijksmonumentenactiviteit die aan de algemene regels voor cultureel erfgoed in het Bal moet voldoen. Het is belangrijk dit niet te verwarren met gemeentelijke monumenten die worden beschermd via het omgevingsplan.

De **activiteit brandveilig gebruik gebouw** moet voldoen aan het Bbl. Deze activiteit is niet meer vergunningsplichtig, hooguit meldingsplichtig. In het omgevingsplan kunnen hier maatwerkregels voor worden opgenomen.

Een binnenplanse **omgevingsplan-activiteit** (OPA) is iedere activiteit die op grond van het omgevingsplan vergunningsplichtig is en voldoet aan de voorwaarden daarvoor. Een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) voldoet niet aan die voorwaarden of is anderszins in strijd met het omgevingsplan.

AMvB's

✓ Omgevingsbesluit

Besluit kwaliteit leefomgeving

Besluit activiteiten leefomgeving

Besluit bouwwerken leefomgeving

AMvB's

Omgevingsbesluit

✓ Besluit kwaliteit leefomgeving

Besluit activiteiten leefomgeving

Besluit bouwwerken leefomgeving

AMvB's

Omgevingsbesluit

Besluit kwaliteit leefomgeving

✓ Besluit activiteiten leefomgeving

Besluit bouwwerken leefomgeving

AMvB's

Omgevingsbesluit

Besluit kwaliteit leefomgeving

Besluit activiteiten leefomgeving

✓ Besluit bouwwerken leefomgeving

AMvB's

Was:

Ieder omgevingsrechtelijk onderwerp is in een ander besluit (AMvB) geregeld en heeft daardoor eigen spelregels over wie wat wanneer doet.

Onder andere (delen van)
Bor, Barro, Bevi, Wm, Wav en Wgv.

Onder andere (delen van)
Activiteitenbesluit, Blbi, Waterbesluit,
Wm en Erfgoedwet.

Onder andere (delen van)
Woningwet, Bouwbesluit 2012, Bor en
Activiteitenbesluit.

Wordt:

Omgevingsbesluit (Ob):
gestandaardiseerde procedureregels.

Besluitkwaliteit leefomgeving (Bkl):
de grenzen waarbinnen alle overheden
moeten blijven.

Besluit activiteiten leefomgeving (Bal):
rijksregels voor activiteiten in de fysieke
leefomgeving.

Besluit bouwwerken leefomgeving (Bkl):
rijksregels voor bouwwerken.

Natuur & milieu

✓ **Milieubelastende activiteit**

Natura 2000 activiteit

Flora- en fauna-activiteit

Jachtgeweeractiviteit

Natuur & milieu

Milieubelastende activiteit

✓ **Natura 2000 activiteit**

Flora- en fauna-activiteit

Jachtgeweeractiviteit

Natuur & milieu

Milieubelastende activiteit

Natura 2000 activiteit

✓ **Flora- en fauna-activiteit**

Jachtgeweeractiviteit

Natuur & milieu

Milieubelastende activiteit

Natura 2000 activiteit

Flora- en fauna-activiteit

✓ **Jachtgeweeractiviteit**

Natuur & milieu

Een **milieubelastende activiteit** heeft mogelijk nadelige gevolgen voor het milieu. Hiervoor gelden de rijksregels uit het Bal en kunnen decentrale regels gelden. De omgevingsvergunning ziet voortaan alleen op de vergunningsplichtige milieubelastende activiteiten, niet meer op de gehele inrichting.

Een **flora- en fauna-activiteit** heeft mogelijk gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. Hiervoor gelden de rijksregels uit het Bal en kunnen decentrale regels gelden.

Een **Natura 2000-activiteit** heeft mogelijk significant nadelige gevolgen voor een Natura 2000-gebied, bijvoorbeeld door stikstofdepositie. Deze activiteit is mogelijk vergunningsvrij op grond van het Bal, anders wordt de aanvraag getoetst aan het Bkl en de Omgevingsregeling.

Een **jachtgeweeractiviteit** is het gebruiken van een geweer om dieren te doden die in het wild leven. Dit is altijd vergunningsplichtig. Deze omgevingsvergunning (voorheen de jachtakte) wordt verleend door de korpschef van de politie. De aanvraag hiervoor loopt niet via het DSO.

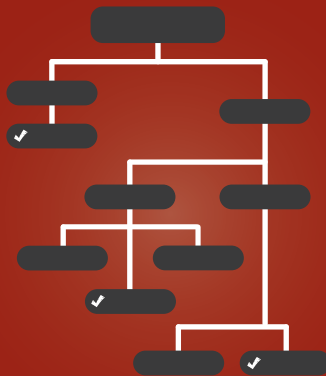
Samenwerking

✓ **Participatieplicht**

Intaketafel

Omgevingstafel

Ketenpartners

Samenwerking

Participatieplicht

✓ **Intaketafel**

Omgevingstafel

Ketenpartners

Samenwerking

Participatieplicht

Intaketafel

✓ **Omgevingstafel**

Ketenpartners

Samenwerking

Participatieplicht

Intaketafel

Omgevingstafel

✓ **Ketenpartners**

Samenwerking

De Omgevingswet streeft naar meer samenwerking:

- als één overheid;
- met ketenpartners;
- in samenspraak met de samenleving.

Participatie wordt niet alleen gestimuleerd door de Omgevingswet, maar ten aanzien van onder andere de omgevingsvisie en het omgevingsplan ook verplicht gesteld. Gemeenteraden kunnen bovendien een **participatieplicht** instellen voor initiatiefnemers van categorieën buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA's).

Aan de **intaketafel** bepaalt het bevoegd gezag intern integraal de wenselijkheid van nieuwe initiatieven en wordt voor wenselijke initiatieven de vervolgpcedure bepaald.

Aan de **omgevingstafel** bepaalt het bevoegd gezag samen met de ketenpartners (al dan niet in aanwezigheid van de initiatiefnemer) de haalbaarheid van een nieuw initiatief.

Ketenpartners zijn alle organisaties waar het bevoegd gezag advies van nodig heeft om te kunnen beslissen op een aanvraag, zoals bijvoorbeeld de provincie, het waterschap, de omgevingsdienst en de veiligheidsregio.

Instrumenten

✓ Omgevingsvergunning

Omgevingsplan

Omgevingsvisie

Omgevingswaarde

Instrumenten

Omgevingsvergunning

✓ Omgevingsplan

Omgevingsvisie

Omgevingswaarde

Instrumenten

Omgevingsvergunning

Omgevingsplan

✓ Omgevingsvisie

Omgevingswaarde

Instrumenten

Omgevingsvergunning

Omgevingsplan

Omgevingsvisie

✓ Omgevingswaarde

Instrumenten

De 6 kerninstrumenten van de Omgevingswet zijn:

- De **omgevingsvisie**, de opvolger van de structuurvisie;
- Het programma, met maatregelen om de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren;
- Decentrale regels, zoals het omgevingsplan en de waterschapsverordening;
- Algemene rijksregels, de 4 AMvB's;
- De **omgevingsvergunning**, waarbij voortaan een beslistermijn van 8 weken de hoofdregel is;
- Het projectbesluit, om complexe projecten met een publiek belang mogelijk te maken.

Het **omgevingsplan** behoort bevat de decentrale regels voor de fysieke leefomgeving. Het is de opvolger van de bestemmingsplannen en de gemeentelijke verordeningen voor activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving.

Behalve de 6 kerninstrumenten bevat de Omgevingswet nog veel meer instrumenten, waaronder de **omgevingswaarde**. Met een omgevingswaarde wordt de kwaliteit vastgelegd die een overheid wil bereiken voor de fysieke leefomgeving.

Digitaal Stelsel Omgevingswet

✓ Vergunningencheck

Aanvragen

Regels op de kaart

Samenwerkingsfunctionaliteit

Digitaal Stelsel Omgevingswet

Vergunningencheck

✓ Aanvragen

Regels op de kaart

Samenwerkingsfunctionaliteit

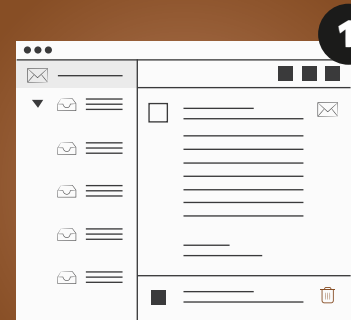
Digitaal Stelsel Omgevingswet

Vergunningencheck

Aanvragen

✓ Regels op de kaart

Samenwerkingsfunctionaliteit

Digitaal Stelsel Omgevingswet

Vergunningencheck

Aanvragen

Regels op de kaart

✓ Samenwerkingsfunctionaliteit

Digitaal Stelsel Omgevingswet

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) faciliteert de uitvoering van de Omgevingswet.

Overheden moeten hun systemen daarom aansluiten op het DSO, zodat burgers en bedrijven daar de benodigde informatie over de regels voor de fysieke leefomgeving kunnen vinden.

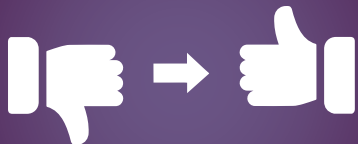
Aanvragen en meldingen worden voortaan via het DSO ingediend. Ook kunnen overheden en hun ketenpartners via het DSO informatie met elkaar uitwisselen over die aanvragen en meldingen.

Regels op de kaart maakt per locatie zichtbaar welke regels van toepassing zijn en ter inzage liggen.

Met de **Vergunningencheck** controleren initiatiefnemers of hun idee is toegestaan op hun locatie.

Met **Aanvragen** dienen initiatiefnemers vergunningaanvragen en meldingen in.

Via de **Samenwerkingsfunctionaliteit** vraagt het bevoegd gezag advies aan ketenpartners over ingediende aanvragen en meldingen.

Cultuurverandering

✓ **Ja, mits**

Integraal

Flexibel

Mengpaneel

Cultuurverandering

Ja, mits

✓ **Integraal**

Flexibel

Mengpaneel

Cultuurverandering

Ja, mits

Integraal

✓ **Flexibel**

Mengpaneel

Cultuurverandering

Ja, mits

Integraal

Flexibel

✓ **Mengpaneel**

Cultuurverandering

De Omgevingswet wil niet alleen wettelijke regels veranderen, maar ook de omgangsregels:

- Binnen overheden;
- Tussen overheden en hun ketenpartners;
- Met de samenleving.

De belangrijkste cultuuromslag betreft de overgang van 'Nee, tenzij' naar '**Ja, mits**'. Voortaan staan niet meer de regels centraal, maar het mogelijk maken van wenselijke initiatieven. Ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit.

De Omgevingswet bundelt regels over uiteenlopende onderwerpen, zodat overheden samenhangend beleid ontwikkelen en initiatieven **integraal** beoordelen.

De Omgevingswet biedt meer mogelijkheden om **flexibel** om te gaan met initiatieven, bijvoorbeeld via door maatwerkvoorschriften op te leggen of gelijkwaardige maatregelen te treffen.

Het **mengpaneel** is de metafoor voor hoe een gemeente in het omgevingsplan integraal en flexibel ten behoeve van 'ja, mits' om mag gaan met een aantal milieuaspecten.